

GRĮŽIMAS IŠ ŠVEDIJOS KĄ REIKIA ŽINOTI?

RENKUOSI
LIETUVĄ

KUO PASIRŪPINTI PRIEŠ IŠVYKSTANT?

Informuokite apie išvykimą:

Švedijos mokesčių inspekciją (šved. Skatteverket) bent 1 sav. prieš išvykimą. Užpildykite formą SKV 7665 ir siųskite į teritorinį skyrių;

Švedijos socialinio draudimo tarnybą (šved. Försäkringskassan) prisijungę prie forsakringskassan.se asmeninės paskyros arba užpildę formą 5459 ir nusiuntę adresu: Försäkringskassans inläsningscentral 839 88 Östersund;

Pensijų tarnybą (šved. Pensionsmyndigheten). Pranešti apie asmens duomenis galite pašto adresu Pensionsmyndigheten, 839 77 Östersund. Kitais klausimais galima kreiptis el. paštu international@pensionsmyndigheten.se;

profesinę sąjungą (šved. Fackförbund) (jei esate narys);

banką: jei dėl tam tikrų priežasčių nuspręsite pasilikti savo banko sąskaitą, praneškite bankui savo naują adresą, kad galėtumėte gauti visus svarbius laiškus ar korteles į naujus namus;

Susigražinkite permokėtus mokesčius. Užpildykite mokesčių deklaraciją (šved. Inkomstdeklaration 1).

Nutraukite nuomos sutartį, susigražinkite sumokėtą užstatą, sumokėkite visus priklausančius komunalinius (dujų, elektros) bei kitus mokesčius ir informuokite paslaugų (televizijos, interneto, mobilaus ryšio ir pan.) teikėjus.

Jei turite vaikų, praneškite apie išvykimą mokyklai, darželiui ar kitai ugdymo įstaigai. Įspėjimo terminas paprastai yra vienas mėnuo.

Išsaugokite prisijungimo duomenis prie el. valdžios vartų (šved. BankID). Jei Švedijos banko sąskaitą uždarysite, prie el. valdžios vartų galėsite prisijungti per Freja eID+.

Sustabdykite automatinius bankinius mokėjimus už paslaugas, kuriomis nebesinaudosite.

Išvykdami iš Švedijos neprarandate registruojantis suteikto asmensinio kodo (šved. personnummer).

KOKIAIS DOKUMENTAIS PASIRŪPINTI?

Darbo sutartys, algalapiai

E104

Pažyma reikalinga, jei Lietuvoje norite susumuoti Švedijoje įgytą darbo stažą ir Lietuvoje gauti motinystės ar ligos išmokas. Dauguma ES/EEE ealių popierinių E104 formų nebeiđduoda – kompetentingos institucijos susisiekia, kad patvirtintų jūsų draudimo laikotarpio užsienyje duomenis. Jei vis dėlto Lietuvoje jūsų praėys pateikti formą, susisiekite su Švedijos socialinio draudimo agentūra (pildoma forma 5459).

Nepamirėkite gauti savo gydymo iėraėų. Jie pasiekiami internetu 1177.se

Dokumentai, įrodantys vaikų pabaigtą ugdymo programą ar jos dalį; pažymos iš lituanistinės mokyklos (jei mokytasi).

Švedijoje įgyti diplomai, rekomendacijos, vairuotojo pažymėjimai ir pan.

PD U1

Forma reikalinga stažui sumuoti kreipiantis dėl nedarbo išmokos Lietuvoje. Įđduoda nedarbo draudimo fondas (ėved. Arbetslöshetskassa). Jei buvote nedarbo draudimo fondo nariu, kreipkitės tiesiogiai į savo fondą, jei ne – į ALFA-kassan.

PD U2

Jei Švedijoje gaunate nedarbo išmoką (ėved. Arbetslöshetsersättning), ją galite perkelti į Lietuvą. Šią formą įđduoda Švedijos nedarbo draudimo inspekcija (ėved. Inspektionen för Arbetslöshetsförsäkring AF). Prieė išvykdami užpildykite formą ir siųskite į IAF.

GRĮŽIMAS SU VAIKAIS

Grįždami su vaikais, iš anksto pasidomėkite, kokią ugdymo įstaigą jie galėtų lankyti, su pasirinkta mokykla aptarkite adaptacijos klausimus ir pateikite prašymą stoti į eilę mokytis (internetu arba mokykloje). Iš užsienio grįžtantiems vaikams numatyta pagalba: didesnis finansavimas, individualizuota pagalba integruojantis, išlyginamosios klasės, papildomos lietuvių k. pamokos ir pan. Lietuvoje auga specializuotų mokyklų iš užsienio grįžusiems vaikams integruoti tinklas.

Vaikas, kurio gimimo metu bent vienas iš tėvų yra Lietuvos pilietis, net gimęs užsienyje, įgyja Lietuvos Respublikos pilietybę. Vaikai, kurie gimdami įgijo Lietuvos pilietybę, o kitos valstybės pilietybę įgijo iki 18 metų, gali išsaugoti daugybę pilietybę.

Švedijoje gimusio vaiko įtraukimas į apskaitą

Jei bent vienas iš tėvų yra Lietuvos pilietis, vaiko gimimas turi būti įtrauktas į apskaitą Lietuvoje. Dokumentus dėl Švedijoje gimusio vaiko gimimo įtraukimo į apskaitą turi pateikti vienas iš vaiko tėvų, Lietuvos Respublikos pilietis. Teiktini dokumentai: prašymas įtraukti vaiko tėvų asmens tapatybę Švedijoje išduotas vaiko gimimą į apskaitą patvirtinantis dokumentai gimimo liudijimas (šved. Personbevis)

Dokumentus dėl vaiko įtraukimo į apskaitą galima pateikti LR civilinės metrikacijos įstaigai, LR ambasada Švedijoje arba internetu per Registru centra.

Jei vaiko gimimas įregistruotas Švedijoje, reikia pateikti Švedijos mokesčių inspekcijos vaiko vardu išduotą išrašą iš gyventojų registro (šved. Personbevis) su prie išrašo pridėta ES daugiakalbe standartine forma (šved. Tvåspråkiga EU-blanketter). Pateikiant išrašą be ES daugiakalbės formos, jis privalo būti išverstas į lietuvių kalbą. Švedijoje išduoto gimimo liudijimui legalizavimo ir tvirtinimo pažymos Apostille nereikia.

PIRMIEJI ŽINGSNIAI GRĮŽUS Į LIETUVĄ

1

Gyvenamoji vieta

Deklaruokite gyvenamąją vietą per 1 mėn. internetu www.epaslaugos.lt arba nuvykę į savivaldybę ar seniūniją, kurioje gyvenate.

Privalomasis sveikatos draudimas (PSD)

Jeigu grįžę iš Švedijos kurį laiką nedirbate ir nesate draudžiamas valstybės lėšomis, [sumokėkite PSD įmokas](#)

2

3

Sveikatos priežiūros įstaiga

Pasirinkite ir prisiregistruokite medicinos įstaigoje, kuri yra [sudariusi sutartį su teritorine ligonių kasa](#) dėl paslaugų teikimo ir apmokėjimo.

Banko sąskaita

Dauguma bankų leidžia atsidaryti sąskaitą internetu. Turėdami el. bankininkystę ir prisijungimo duomenis prie elektroninių valdžios vartų galėsite registruotis ir teikti praėjimus įvairioms institucijoms, deklaruoti gyvenamąją vietą.

4

5

Darbas

Jeigu darbo ieškosite tik grįžę - [registruokitės Užimtumo tarnyboje](#) (UŽT). Čia jums padės susirasti darbą arba persikvalifikuoti.

Išmokos

Jeigu grįžę neturite pajamų, galite susumuoti Švedijoje įgytą darbo stažą ir kreiptis dėl socialinių išmokų į „[Sodra](#)“ arba [gyvenamosios vietos savivaldybę](#).

6

PRIVALOMASIS SVEIKATOS DRAUDIMAS (PSD)

Lietuvoje apdraustuoju laikomas tas, už kurį mokamos PSD įmokos arba kuris jas moka pats. Jei grįžę kurį laiką nedirbate ir nesate draudžiamas valstybės lėšomis, PSD įmokas turite mokėti savarankiškai. Įmokas reikia mokėti nuo pat gyvenamosios vietos deklaravimo Lietuvoje pradžios. Apsidraudę pasirinkite pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir šeimos gydytoją.

Kas draudžiamas PSD valstybės lėšomis?

Moksleiviai ir
dieninių studijų
studentai

UŽT registruoti
bedarbiai

Vienas iš tėvų, auginantis
vaiką iki 8 m. arba bent
du nepilnamečius vaikus

Asmenys,
gaunantys bet
kurios rūšies pensiją

ir kitos asmenų grupės, kurias galite rasti www.vlk.lt

Jei nedeklaravote savo išvykimo į Švediją, Lietuvoje jums galėjo susikaupti PSD skola. Taip atsitinka todėl, kad PSD įmokas renkanti „„Sodra““ neturėjo duomenų apie išvykimą ir taikė jums prievolę mokėti PSD įmokas. Asmuo gali būti draustas PSD tik vienoje šalyje, tad jei buvote draustas Švedijoje, o Lietuvoje tuo tarpu susikauptė skola, ją galite panaikinti „„Sodrai““ pateikę A1 pažymą iš Švedijos socialinio draudimo tarnybos. Ją galima pateikti prisijungus prie asmeninės „„Sodros““ paskyros, siunčiant el. paštu info@sodra.lt (laiškas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu) arba kreipiantis į teritorinį „„Sodros““ skyrių.

DARBAS GRĮŽUS Į LIETUVĄ

Lietuva grįžtantiems gali pasiūlyti įvairių darbo vietų. Darbo užmokestis Lietuvoje jau ilgą laiką kyla - Valstybės duomenų agentūros duomenimis, vidutinis atlyginimas nuo 2018 iki 2022 padidėjo net 83,5%. Grįžę galite registruotis UŽT, kur gausite pagalbą ieškodami darbo, galėsite įgyti naują kvalifikaciją, tobulinti esamas kompetencijas. UŽT svetainėje galima rasti ir paklausių profesijų sąrašą, kuris atnaujinamas pagal kiekvieno mėnesio laisvų darbo vietų skaičių.

Ieškodami darbo internete atkreipkite dėmesį ne tik į plačiai žinomus Lietuvos darbo paieškos tinklapius (www.cvonline.lt, www.cvbankas.lt, www.cv.lt, [LinkedIn](https://www.linkedin.com)), bet ir į specialiai grįžtantiems iš užsienio skirtus projektus: [Gal į Lietuvą](#), [Work In Lithuania](#). Šalyje sparčiai plečiasi ir tarptautinės įmonės, ieškančios patirties užsienyje turinčių, anglų ir kitomis kalbomis kalbančių darbuotojų.

♦ Švedijoje įgytų diplomų pripažinimas

Jeigu aukštąjį išsilavinimą įgijote Švedijoje ir ketinate toliau studijuoti Lietuvoje, jums reikės įgyto diplomo pripažinimo. Jį atlieka Studijų kokybės vertinimo centras arba įgaliotoji aukštoji mokykla. Užsienyje įgyto mokslo (meno) daktaro laipsnio pripažinimą atlieka Lietuvos mokslo taryba.

Lietuviams, užsienyje praleidusiems bent 3 m. stojant į Lietuvos aukštąsias mokyklas pridedamas vienas papildomas konkursinis balas.

♦ Švedijoje įgytų kvalifikacijų pripažinimas

Ar jums reikės įrodyti įgytą kvalifikaciją Lietuvoje priklauso nuo profesijos: ar ji yra reglamentuojama (pvz., taikoma medicams, teisininkams, mokytojams ir kitoms profesijoms, kurias galite patitikrinti Reglamentuojamų profesijų sąrašė). Reglamentuojamas profesijas pripažįsta atskirai prie atitinkamų ministerijų esančios komisijos. Jei jūsų profesija neregamentuojama, apie kvalifikacijos tinkamumą sprendžia pats darbdavys.

NUOTOLINIS DARBAS

Lietuva su Švedija turi dvigubo apmokestinimo iėvengimo sutartį, apsaugančią nuo mokesčių mokėjimo abiejose ęalyse. Pagal ęią sutartį, pajamos yra apmokestinamos tik toje ęalyje, kurioje asmuo yra rezidentas. Jei gyvenate Lietuvoje ir dirbate Švedijos darbdaviui – pajamos apmokestinamos Lietuvoje.

Nors Lietuva su Švedija turi dvigubo apmokestinimo iėvengimo sutartį, apsaugančią nuo mokesčių mokėjimo abiejose ęalyse, iė darbo santykių gaunamas užmokestis yra automatiškai apmokestinamas gyventojų pajamų mokesčiu (GPM).

Jei asmuo faktiškai Švedijoje iėbuvo ištisai ar su pertraukomis trumpiau nei 183 dienas, jam taikoma riboto apmokestinimo taisyklė ir jis gali pasirinkti apmokestinti Švedijoje gautas pajamas nuolatinio rezidavimo šalyje – Lietuvoje. **Kaip tai padaryti:**

- iė anksto susitarti su darbdaviu Švedijoje, jog iė darbo santykių gautos pajamos bus apmokestinamos Lietuvoje ir tam užpildyti reikiamą formą Švedijoje. Pagal bendrą tvarką deklaruoti Švedijoje pagal darbo sutartį gautas pajamas Lietuvos valstybinei mokesčių inspekcijai (VMI);

arba

- pasibaigus kalendoriniams metams atlikti mokesčių deklaraciją Vokietijoje ir susigrąžinti sumokėtus mokesčius, pateikus pažymą FR0594 iė VMI, patvirtinančią, jog pajamos buvo apmokestintos Lietuvoje.

Jei darbuotojo fizinė darbo vieta faktiškai ir pagal darbo sutartį yra Švedijoje ir dėl to asmuo praleidžia daugiau nei 183 dienas šalyje, mokesčiai mokami Švedijoje. Jei norėsite susigrąžinti permokėtus mokesčius Švedijoje, VMI galėsite išsiimti rezidavimo vietą patvirtinančią FR0254 formą.

Atvykimo išmoka

Jei užsienyje gyvenote bent 5 pastaruosius metus, o grįžę sudarote neterminuotą darbo sutartį pagal profesiją, įtrauktą į aukėtą pridėtinę vertę kuriančių profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvoje, sąrašą, ir gaunate ne mažesnę negu 4,1 MMA darbo užmokestį, galite pretenduoti į valstybės skiriamą vienkartinę atvykimo išmoką (4,1 MMA).

Dėl gavimo sąlygų kreipkitės į UŽT (el. pašto adresu: atvykimoismoka@uzt.lt)

Nedarbo išmoka Lietuvoje gali būti skirta UŽT registruotam bedarbiui, jei jis turi bent 12 mėn. nedarbo draudimo stažą per paskutinius 30 mėn. Švedijoje įgytas darbo stažas gali būti susumuotas, „Sodrai“ pateikus PD U1 formą.

Išmoka mokama 9 mėn., o ją apskaičiuojant atsižvelgiama į pajamas gautas Švedijoje.

Nedarbo išmokos perkėlimas iš Švedijos

Jei Švedijoje buvote nedarbo draudimo fondo nariu ir jums buvo paskirta nedarbo išmoka, grįžę į Lietuvą galite dar 3 mėn. ją gauti, jei užsiregistruosite UŽT ir pateiksite Švedijoje išduotą PD U2 formą. Išmokos dydis išliks toks, koks buvo apskaičiuotas Švedijoje. Svarbu, kad iki išvykimo į Lietuvą bent 4 savaites gautumėte išmoką. Grįžę į Lietuvą per 7 d. užsiregistruokite UŽT ir pateikite PD U2 formą.

Perkeliant nedarbo išmoką išsiregistruoti iš Švedijos nereikia.

MOTINYSTĖS / TĖVYSTĖS/ VAIKO PRIEŽIŪROS IŠMOKOS

Norint gauti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros

išmokas, Lietuvoje reikia turėti bent 12 mėn. motinystės socialinio draudimo stažą per pastaruosius 2 metus. Jei Lietuvoje įgyto stažo pritrūktų, bus atsižvelgiama į Švedijoje sukauptą stažą. Tokiu atveju „Sodra“ kreipiasi į Švediją ir gauna patvirtinimą dėl jūsų stažo. Sumuojant stažą būtina, kad asmuo kažkada būtų dirbęs Lietuvoje.

VAIKO PRIEŽIŪROS
ATOSTOGOS LIETUVOJE
iki 3 metų

Sumuojant stažą būtina, kad asmuo per paskutinius 24 mėnesius būtų dirbęs Lietuvoje. Nustatant išmokos dydį atsižvelgiama tik į Lietuvoje gautas pajamas.

Vienkartinė išmoka gimus vaikui

Jei į Lietuvą grįžtate su vaiku iki 1 m., galite kreiptis į savivaldybę dėl vienkartinės išmokos gimus vaikui.

Išmoka vaikui

Vaikams iki 18 m. (tam tikrais atvejais – iki 23 m.) mokamos kas mėnesinės išmokos. Jei visa šeima iš Švedijos grįžta gyventi į Lietuvą, vaiko išmokos bus skiriamos Lietuvoje. Jei tėvai dirba skirtingose šalyse, išmoką vaikui mokės ta valstybė, kurioje gyvena vaikas. Dažnai savivaldybė, prieš skiriant išmoką Lietuvoje, prašo pateikti įrodymą, kad vaiko išmokos (šved. Barnbidraget) mokėjimas Švedijoje nutrauktas. Dėl įrodymo kreipkitės į Švedijos socialinio draudimo tarnybą (šved. Försäkringskassan).

Šeimos ir darbo derinimas

Mamos ir tėčiai, auginantys vieną vaiką iki 12 m., įgyja teisę į mamadienį ir tėvadienį 1 kartą per 3 mėnesius. Auginantieji 2 ir daugiau vaikų iki 12 m. gali pasinaudoti 1 papildoma poilsio diena per mėnesį. 2 papildomos poilsio dienos per mėnesį priklauso kiekvienam iš tėvų, auginančių 3 ir daugiau vaikų iki 12 m.

SENATVĒS PENSIJOS DIRBUSIEM ŠVEDIJOJE

Lietuvoje senatvės pensija skiriama asmenims:

sulaukusiems
senatvės pensijos
amžiaus

turintiems bent minimalų
pensijų socialinio
draudimo stažą

15 m.

MINIMALUS DARBO
STAŽAS PENSIJAI
LIETUVOJE

Jei darbo stažo Lietuvoje pritrūks, stažas įgytas Švedijoje bus sumuojamas. Analogiškai, jei Švedijoje nesukauptėte minimalaus stažo pensijai, galite susumuoti Lietuvoje įgytą stažą. Visi, kurie gyveno ir dirbo Švedijoje, turi teisę į valstybinę pensiją (šved. Allmän pension). Nustačius teisę į pensiją kiekviena šalis mokės savo pensijos dalį: Švedija mokės už Švedijoje įgytą stažą, Lietuva – už čia įgytą stažą. Atėjus pensiniam amžiui „Sodra“ pati susisieks su Švedijos institucijomis dėl stažo patvirtinimo – jums patiems dėl stažo sumavimo rūpintis nereikia.

Lietuvoje sukauptą stažą galite patikrinti www.sodra.lt

Švedijoje sukauptą stažą galite patikrinti www.pensionsmyndigheten.se

Pensinis amžius Švedijoje ir Lietuvoje skiriasi. Senatvės pensiją (šved. ålderspension) Švedija pradės mokėti tik tada, kai galėsite gauti pensiją pagal Švedijos įstatymus (šiuo metu 63–69 m). Norėdami gauti Švedijos pensiją gyvendami Lietuvoje, kartą per metus Švedijos pensijų tarnybai turėsite siųsti pažymą, kad esate gyvas (šved. Lämna levnadsintyg).

Jei Švedijoje kaupėte pensijai privačioje bendrovėje, pasteiraukite savo pensijų fonde, kas atsitiks su jūsų pensijų santaupomis, kai grįžite į Lietuvą.

Jei Švedijoje gaunate garantinę pensiją (šved. Garantipensionen), jos persikelti į Lietuvą negalėsite.

VAIRAVIMAS LIETUVOJE

Švedijoje išduotas vairuotojo pažymėjimas turi tokią pačią vertę kaip ir lietuviškas, tad su juo galite drąsiai vairuoti ir Lietuvoje iki dokumento galiojimo pabaigos.

Norėdami pasikeisti pažymėjimą į lietuvišką, papildomų egzaminų laikyti neturėsite. VĮ „Regitra“ padalinyje pateikite:

asmens tapatybės kortelę ar pasą

vairuotojo medicininę pažymą

Švedijoje išduotą vairuotojo pažymėjimą

Jei jūsų šeimos nariai - Švedijos piliečiai, nepamirškite, norėdami čia gyventi jie turi gauti teisės gyventi Lietuvoje pažymėjimą. Jei į Lietuvą kartu su LR piliečiu atvyksta užsieniečiai šeimos nariai, jie iškart gali kreiptis dėl nuolatinio teisės gyventi pažymėjimo. Prašymą reikia pateikti per 3 mėn. nuo atvykimo į Lietuvą (www.migracija.lt svetainėje). Iš anksto pasirūpinkite reikalingais dokumentais (santuokos liudijimu, dokumentais pagrindžiančiais, kad LR pilietis kurį laiką gyveno Švedijoje ar kitoje ES valstybėje po 2004 m. gegužės 1 d. Bendrą gyvenimą galima įrodyti pateikiant Švedijoje išduotą leidimą gyventi, nuomos ar darbo sutartis ir pan.).

KUR KREIPTIS?

Raskite visą Jums reikalingą informaciją
apie grįžimą vienoje vietoje!

www.renkuosilietuva.lt

Renkuosi Lietuvą

8 800 22922

(nemokami skambučiai iš Lietuvos)

+370 525 14352

(skambinant iš užsienio)

renkuosilietuva@iom.int

Nemokamos psichologinės konsultacijos:

psichologas@iom.int

Laukiame sugrįžtant namo!

Informacija parengta 2023 m. rugpjūčio mėn.